

AİDİYET DUYGUSU VE NOMOFOBİ İLİŞKİSİ: TURİZM ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Nuran Akşit AŞIK¹

ÖZET

Mobil telefon kullanımının giderek yaygınlaşması, bir yandan bireylerin günlük yaşamlarını kolaylaştırırken, diğer taraftan birçok sosyal ve psikolojik soruna neden olmaktadır. Bu sorunlardan biri, mobil telefondan mahrum kalma korkusu olarak tanımlanan nomofobidir. Nomofobiyi etkileyen pek çok faktör olmakla birlikte, bunlardan birinin aidiyet duygusu olduğu düşünülmektedir. Buradan hareketle gerçekleştirilen araştırmanın temel amacı, nomofobi ile aidiyet duygusu arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmak ve aidiyet duygusunun nomofobi üzerindeki etkisini incelemektir. Örneklem olarak önlisans düzeyinde eğitim alan 106 öğrenci seçilmiştir. Araştırma verilerinin toplanması için kullanılan anket formu, kişisel bilgi formu, aidiyet ölçeği ve nomofobi ölçeği olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Verilerin analizinde ortalama, frekans ve yüzde dağılımların yanı sıra, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır. Yapılan analizlerde, öğrencilerin ortalama 5,5 yıldır mobil telefon kullandıkları ve mobil telefonla günde ortalama 4,7 saat zaman geçirdikleri belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin aidiyet duygularının ortalamanın üzerinde, nomofobi skorunun ise orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin en çok iletişimi kaybetme ve cihazdan yoksun kalma korkusu yaşadıkları tespit edilmiştir. Yapılan korelasyon analizinde, aidiyet duygusu ile nomofobi arasında zıt yönlü ve zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçları, aidiyet duygusunun nomofobiyi istatistiksel olarak anlamlı derecede etkilediğini, aidiyet duygusunun nomofobinin %22,7'sini açıkladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aidiyet Duygusu, Nomofobi, Turizm Öğrencileri.

JEL Kodu: O33, J24, L83

Geliş **Submitted** 24.01.2018

Kabul **Accepted** 16.04.2018

¹ Doç. Dr. Balıkesir Üniversitesi ,Balıkesir Meslek Yüksek Okulu, nuranasik@hotmail.com
Orcid numarası:0000-0003-0409-7359

SENSE OF BELONGINGNESS AND NOMOPHOBIA RELATIONSHIP: A RESEARCH ON TOURISM STUDENTS

ABSTRACT

The increasing utilization of use of mobile phone while on the one hand facilitates daily lives of individuals on the other hand are causing also many type of social and psychological problems. One of the these problems, is nomophobia which is defined as the fear of being without mobile phone. There is a lot of factors cause rising the nomophobia level. It is considered that one of these, the sense of belongingness. The main purpose of this research, is to investigate whether there is a relationship between the feeling of belongingness with nomophobia and to examine the influence of sense of belongingness on nomophobia. As samples, 106 the vocational college tourism students were selected. The survey consists of three parts; personal information form, belongingness scale and nomophobia scale. In the analysis of the data, mean, frequency and percent distributions as well as correlation and regression analyses were used. In the analysis, it was determined that the students used mobile phones for an average of 5.5 years and spent an average of 4.7 hours per day on mobile phones. It has been determined that students use mobile phones most to send messages and enter social networks. According to the findings of the study, it was found that the students' the sense of belongingness were above average level and nomophobia levels were at the average. Also, it was identified that the students feel anxious about not being able to communicate and not being able to access device. According to the results of the correlation analysis, it has been found that an opposite direction and weak correlation between belongingness and nomophobia. The research results indicated that sense of belongingness affected nomophobia level as statistically significant level and sense of belongingness predicts 22.7% of nomophobia.

Keywords: Sense of Belongingness, Nomophobia, Tourism Students.

JEL Code: O33, J24, L83.

1. GİRİŞ

Bireyin sevilme, kabul ve ilgi görme duygularına bağlı olarak kendini güvende hissetmesi bir gruba ya da topluma aidiyet hissetmesi ile mümkündür. Dolayısıyla aidiyet duygusu sosyal katılmanın bir parçasıdır. Ancak, günümüzde toplumları etkisi altına alan sosyal, ekonomik, politik ve kültürel değişim aidiyet duygusunu da olumsuz etkilemektedir. Aidiyet duygusunu tatmin etmek için, bireyler farklı sıklık ve yoğunlukta duygusal ve sosyal ilişkiler yaşamaktadır (Hill, 2006: 211). Yaşanan bu ilişkilerin temel belirleyicisi ise iletişimdir. İletişim teknolojilerinin hızla geliştiği günümüzde, yüz yüze iletişimin kadar, kişisel bilgisayar, tablet ve mobil telefonlar aracılığıyla iletişim kurma giderek daha yaygın hale gelmektedir. Özellikle genç nesil açısından mobil telefonlar, sosyal iletişimi arttıran bir unsur olarak görülmekte, yeni arkadaşlar edinme ve mevcut ilişkileri geliştirme gibi birçok fayda sağlamaktadır (Chen vd., 2016: 856). Mobil telefon kullanımının tüm bu olumlu yönlerine rağmen, aşırı kullanımının bazı sorunlara da yol açtığı bilinmektedir. Bu sorunlardan biri de, son yıllarda ortaya çıkan ve özellikle gençler üzerinde etkili olduğu düşünülen nomofobidir (King vd., 2014: 28; Drouin, 2015: 200). Kısaca mobil telefondan yoksun kalma korkusu olarak nitelenen nomofobi, bireyi fiziksel, sosyal ve psikolojik yönden olumsuz etkilemektedir. Ayrıca sürekli telefonla ilgilenmekten kaynaklanan zaman kaybı, odaklanma ve motivasyon sorunları, bireyin hem özel hem de iş yaşamında verimsizliğe yol açmaktadır.

Çağın vebası olarak nitelendirilen nomofobi, bireyin günlük yaşamında ve iş hayatında, işine yoğunlaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle, nomofobiden kaynaklanan uyku bozukluğu, yorgunluk, stres ve konsantrasyon kaybının bedensel ve ruhsal hastalıklara yol açtığı, iş kazalarına neden olduğu, iş performansı ve verimliliği düşürdüğü belirtilmektedir (Tamura vd., 2017; Augner ve Hacker, 2012; Zarghami vd., 2015; Demirci vd., 2015; Romano, 2004). Nomofobinin olumsuz etkileri nedeniyle işyerinde yaşanan sorunlar, çalışanların örgütsel amaçlardan, işinden ve çalışma arkadaşlarından uzaklaşmasına ve aidiyet duygusunun azalmasına yol açabilir. Ayrıca yaşanan bu durum, çalışanın işyerinde kurduğu yüz yüze iletişimin zayıflamasına ve sosyal gereksinimlerini karşılamak için daha fazla mobil telefon kullanmasına neden olabilir. Konuya bu açıdan bakıldığında, aidiyet duygusu ile nomofobi arasında muhtemel bir ilişki olabileceği öngörülmektedir. Yapılan çalışmalarda, nomofobinin en çok ilişkilendirildiği kavramlardan biri olan yalnızlık duygusunun nomofobiye arttıran bir unsur olduğu belirtilmektedir (Güzeller ve Coşguner, 2012; Tan vd., 2013; Jin, ve Park, 2012; Reid ve Reid, 2007; Şar, 2013; Takao vd., 2009; Wei ve Lo, 2006). Bireyin sosyalleşme ihtiyacının karşılanamaması sonucu ortaya çıkan yalnızlık

duygusunun en iyi ilacının, aidiyet duygusunun geliştirilmesi olduğu düşünülmektedir. Çünkü aidiyet duygusu bireyin sevilme, saygı görme, değerli hissetme ihtiyaçlarını karşılamakta ve kendisini mutlu ve güvende hissetmesini sağlamaktadır (Osterman, 2000; Anderman 2002; Özdemir vd. 2010). Dolayısıyla yüksek aidiyet duygusunun, çalışanların işyerine duydukları güveni, çalışma arkadaşları ile iletişim ve etkileşimlerini arttıran bir unsur olarak, nomofobi azaltacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Emek yoğun özellik gösteren, gerek müşterilerle gerekse diğer çalışanlarla yoğun iletişim ve etkileşim gerektiren turizm işletmelerinin başarısı, büyük ölçüde çalışanlara bağlıdır. Turizm işletmelerinde çalışanların düşük aidiyet duygusuna ve yüksek nomofobi düzeyine sahip olmasının, turizm işletmelerinin hizmet kalitesini, çalışan performansını, verimliliğini ve örgütsel iletişimini olumsuz etkilemesi mümkündür. Bu nedenle, turizm eğitimi alan ve gelecekte sektörde çalışması beklenen öğrencilerin, iş hayatına başlamadan önce aidiyet ve nomofobi düzeylerinin bilinmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Buradan hareketle gerçekleştirilen çalışmanın temel amacı, turizm eğitimi alan öğrencilerin aidiyet duyguları ile nomofobi düzeylerini belirlemek, aidiyet duygusu ve nomofobi arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmak ve aidiyet duygusunun nomofobi üzerine etkisini incelemektir.

Yapılan yazın taramasında, lise ve üniversite düzeyinde öğrencilerin nomofobi düzeylerini araştıran birçok araştırmanın olduğu gözlenmiştir (Bahi ve Deluliis, 2015; Dixit vd., 2010; Tavolacci vd., 2015; Sharma vd., 2015; Yıldırım vd., 2015; Adnan ve Gezgin, 2016; Pourrazavi vd., 2014). Yapılan çalışmaların çoğunlukla tıp, eğitim, hemşirelik ve muhasebe alanlarında yoğunlaştığı belirlenmiş ancak turizm öğrencilerinin nomofobi düzeylerini belirlemeye yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ayrıca nomofobinin öncül ve ardıllarını belirlemeyi hedefleyen pek çok araştırma olmasına rağmen, (Thomé vd., 2011; Güzeller ve Coşguner, 2012; Lepp vd., 2014; Yen vd., 2009; Lepp vd., 2014; Takao vd., 2009; Tan vd., 2013; Şar, 2013; Yaacob vd. 2009) yazın taramasında aidiyet duygusu ve nomofobi ilişkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, araştırmanın ilgili yazındaki önemli bir eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacağı, elde edilen bulguların çalışanların aidiyet duygularının geliştirilmesi ve nomofobi düzeylerinin azaltılmasına yönelik uygulamaların geliştirilmesine dayanak oluşturabileceği düşünülmektedir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Aidiyet Duygusu

Sosyal bir varlık olan insanın en önemli güdülerinden biri olan aidiyet duygusu, doğuştan gelen ve başkalarıyla bağ kurmak amacını taşıyan güçlü bir arzu olarak nitelendirilmektedir (Baumeister ve Leary, 1995: 498). Aidiyet duygusu, bireyin kendisini, içinde bulunduğu çevrenin değerli ve önemli bir parçası olarak algılamasıdır (Duru, 2015: 126). Aidiyet duygusunun şiddeti, bireyden bireye farklılık göstermekle birlikte, bireyin farklı sosyal gruplarla oluşturduğu organik bağlar aidiyet duygusunu geliştirmekte, yalnızlık, yabancılaşma ve yalıtılmışlık algılarına karşı, bireyin ruh sağlığını koruyan bir kalkan işlevi görmektedir (Mellor vd., 2008 ; Jones ve Carver, 1991). Bireyin temel sosyal ilişki ihtiyacının karşılanmasından çok daha fazlasını ifade eden aidiyet duygusu, bireyin başkalarını algılamasını, empati yapmasını, onların gereksinim ve duygularının farkında olmasını, davranışlarını, ruh sağlığını ve iyilik halini etkilemektedir (Baumeister ve Leary, 1995; Chipuer, 2001; Choerom vd., 2005; Hagerty vd., 2002; King vd., 2002; Osterman, 2000).

Yapılan araştırmalar, yüksek aidiyet duygusunun, benlik saygısını, akademik başarıyı, bireyin doyum düzeyini arttırdığını ortaya koymaktadır (King vd., 2002; Osterman, 2000; Duru, 2008). Bununla birlikte, aidiyet duygusunu kaybeden birey kendini köksüz ve güvensiz hissetmektedir. Yaşanan bu durum, bireyde yalnızlık, umutsuzluk, depresyon, kaygı, stres ve intihar düşüncesinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Hill, 2006; Levett-Jones vd., 2007; Duru, 2007).

2.2. NOMOFOBİ (MOBİL TELEFON YOKSUNLUĞU KORKUSU)

Modern dünyanın güncel bir bozukluğu olarak kabul edilen nomofobi (No Mobile Phone Phobia), bireyin mobil cihaza erişemediği veya mobil telefonu ile iletişim kuramadığı zaman yaşadığı korku olarak tanımlanmaktadır (King vd., 2014: 28; King vd., 2010: 53). Nomofobik bireylerin özellikleri düzenli olarak mobil telefon kullanma, birkaç cihaza sahip olma, düzenli olarak ekrana bakıp arama ya da mesaj olup olmadığını kontrol etme, telefonun sürekli açık konumda olması ve uyurken bile akıllı telefonu yanından ayırmama, telefona erişim sorunu yaşadığında veya sınırlamalarla karşılaştığında kaygılanma ve sinirlenme davranışları gösterme şeklinde ifade edilmektedir (Bragazzi ve Puente, 2014; Dixit vd., 2010).

Mobil telefon kullanımının yaygınlaşması ile özellikle genç nesil açısından ciddi bir tehdit oluşturan nomofobi, bireyin günlük yaşamını fiziksel ve ruhsal yönden olumsuz etkilemektedir (Broughton, 2015; Pavithra ve Madhukumar, 2015; Kaur ve Sharma, 2015;

Gezgin vd., 2017). Yapılan araştırmalar aşırı mobil telefon kullanımının parmak yapısını bozduğunu, uyku bozukluğu, dikkat dağınıklığı, yorgunluk, korku, kaygı, stres, yabancılaşma ve depresyona yol açtığını ortaya koymaktadır (Ming vd., 2006; King vd., 2010; King vd., 2013).

Nomofobinin terim olarak ilk kullanımı, 2008 yılında, İngiltere’de Posta İdaresi’nce yaptırılan bir araştırmaya dayanmaktadır. Söz konusu araştırmanın sonuçları, katılımcıların %53’ünün mobil telefonlarını kaybettiklerinde, bataryaları bittiğinde veya kapsama alanı dışında olduklarında, kendilerini huzursuz hissettikleri, %9’unun ise telefonları kapalı olduğunda, kendilerini stresli ve mutsuz olduklarını ortaya koymuştur (Bahi ve Deluliis, 2015: 745). Bu durum nomofobinin bilimsel olarak ele alınması gereken, önemli bir sorun olduğunun anlaşılmasını sağlamış ve yeni araştırmalarla konu farklı açılardan ele alınmıştır. Söz konusu araştırmalardan birisi Hindistan’da tıp fakültesinde öğrenim gören 200 öğrenci ile yapılmış ve öğrencilerin %39,5’inin nomofobik olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde yine Hindistan’da 200 tıp öğrencisi üzerinde yapılan başka bir araştırmada ise öğrencilerin %18,5’inde nomofobi belirtilerine rastlanmıştır (Dixit vd., 2010: 340). Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan diğer çalışmalarda da ortalama üç öğrenciden birinin nomofobik eğilim gösterdiği belirlenmiştir (Tavolacci vd., 2015; Sharma vd., 2015).

Türkiye’de Yıldırım ve diğerlerinin (2015) 537 üniversite öğrencisi ile yaptığı bir çalışmada ise öğrencilerin %42,6’sının nomofobik davranış sergilediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Adnan ve Gezgin (2016), tarafından yüksek öğrenim gören 433 öğrenci ve Burucuoğlu (2017) tarafından 228 önlisans öğrencisi üzerinde yapılan çalışmalarda, öğrencilerin nomofobi düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Alan yazında nomofobinin diğer kavramlarla ilişkilendirildiği çalışmalarda da yer almaktadır. Bu bağlamda yapılan araştırmalar, nomofobinin depresyon (Thomé vd., 2011; Güzeller ve Coşguner, 2012), yaşam beklentisinde (Lepp vd., 2014), fiziksel ve sosyal aktivitelerde azalma (Yen vd., 2009; Lepp vd., 2014), düşük öz saygı (Takao vd., 2009), yalnızlık (Takao vd., 2009; Güzeller ve Coşguner, 2012; Tan vd., 2013; Şar, 2013; Jin, ve Park, 2012; Reid ve Reid, 2007), stres (Yaacob vd. 2009) gibi olumsuz durumlara neden olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca A tipi kişiliğe sahip olanlar ve depresif kişilerde nomofobi görülme sıklığının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Toda ve Ezoe, 2013).

3. YÖNTEM

Betimsel nitelik taşıyan araştırmada, ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha çok değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar, 2007: 81). Tarama yoluyla bulunan ilişkiler, bir değişkendeki durumun bilinmesi halinde, bunun diğer değişkenin kestirilmesi suretiyle yorumlanmasına dayanır (Büyüköztürk, 2001: 3). Bu bağlamda gerçekleştirilen araştırmada, aidiyet duygusu ve nomofobi arasındaki ilişki, korelasyon türü ilişkisel tarama modeli kullanılarak çözümlenmeye çalışılmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Örnekleme

Araştırmanın temel amacı, turizm eğitimi alan öğrencilerin aidiyet duygusu ile nomofobi düzeyleri arasındaki ilişkiyi, istatistiksel yöntemler yardımıyla belirlemektir. Araştırmada turizm öğrencilerinin aidiyet duygusu ve nomofobi düzeylerinin tespit edilmesinin yanı sıra aidiyet duygusu ile nomofobi arasında bir ilişki olup olmadığı ve aidiyet duygusunun nomofobi düzeyini etkileyip etkilemediğinin araştırılması hedeflenmektedir.

Araştırmanın örneklemini, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Balıkesir Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otelcilik Programında eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada zaman ve maliyet bakımından örneklemin tamamına ulaşmak olduğu için tam sayım yöntemi kullanılmış ve araştırma verileri anket tekniği ile toplanmıştır. Anketin uygulama aşamasında, tüm öğrencilere ulaşabilmek için final sınav haftası tercih edilmiştir. Sınav saatinden önce, sınıflara gidilerek, öncelikle araştırmanın amacı, kapsamı ve anketin nasıl doldurulması gerektiği konusunda öğrencilere bilgi verilmiş, daha sonra anket formları sınav gözetmenlerinin de yardımıyla uygulanmıştır. Bir anketin doldurulma süresi ortalama 8,5 dakika sürmüştür. Öğrenciler tarafından tam ve eksiksiz olarak doldurulan 106 anket formu değerlendirmeye alınmış ve elde edilen veriler bilgisayar ortamında istatistik paket programı yardımıyla çözümlenmiştir.

3.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde 6 sorudan oluşan kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci ve üçüncü bölümde ise geçerliliği ve güvenilirliği ispatlanmış olan ölçekler yer almaktadır. Söz konusu ölçekler aşağıda verilmektedir.

Genel Aidiyet Ölçeği: 12 maddeden oluşan ve Malone vd. (2012) tarafından geliştirilen ölçek Duru (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Genel aidiyet ölçeği

aidiyet duygusunu kabul edilme ve dışlanma olarak iki boyutta değerlendirmektedir. Ölçek maddelerine katılma derecelerini değerlendirmek için 7'li Likert (1.Kesinlikle Katılmıyorum, 7.Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmıştır. Genel Aidiyet Ölçeği dışlanma alt ölçeği puanları ters çevrilerek hem genel aidiyet duygusunu ölçmekte, hem de puanlar ters çevrilmeksizin kabul edilme ve dışlanma alt boyutları için ayrı ayrı da kullanılabilir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, bireyin aidiyet duygusunun yüksek olduğunu göstermektedir.

Nomofobi Ölçeği: Bireylerin nomofobi düzeylerini ölçmek için Yıldırım ve Correira (2015) tarafından geliştirilen ve Yıldırım vd. (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçek, 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte bilgiye erişememe, cihazdan yoksunluk, iletişimi kaybetme ve çevrimiçi olamama olarak isimlendirilmiş dört alt boyut yer almaktadır. Ölçek maddeleri 7'li Likert (1. Kesinlikle Katılmıyorum, 7. Kesinlikle Katılıyorum) ile derecelendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 20 maksimum puan 140 olup, alınan puanlar bir skala yardımıyla değerlendirilmektedir. Buna göre, 0-20 puan aralığı nomofobi olmadığını, 21-60 puan aralığı düşük düzeyde nomofobi, 61-100 puan aralığı orta düzey nomofobi, 101-140 puan aralığı yüksek düzeyde nomofobi olduğunu göstermektedir (Gezgin vd., 2017).

Anket formu hazırlandıktan sonra, tekrardan sakınmak amacıyla diğer programlarda eğitim gören ve ankete katılmayı kabul eden 32 öğrenciye pilot uygulama yapılmıştır. Uygulama sonrası elde edilen ön test sonuçlarının güvenilir ve ölçek maddelerinin anlaşılır olduğu belirlendiğinden, uygulama aşamasına geçilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, bilgisayar ortamında SPSS 21.0 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde, frekans, yüzde, ortalama, standart sapma gibi betimleyici istatistikler kullanılmıştır. Veri setinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla, Kolmogorow-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testleri uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkileri test etmek için Pearson Momentler Çarpımı korelasyonu ve bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişken üzerindeki etki düzeyini belirlemek için ise basit doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Demografik Bulgular

Araştırmaya katılanların demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Ait Bulgular (n=106)

Cinsiyet	n	%
Kadın	42	39,6
Erkek	64	60,4
Yaş		
17-18	22	20,8
19-20	52	49,1
21-22	23	21,7
23 yaş ve üzeri	9	8,5
Ortalama Harcama (Aylık TL)		
0-500	32	30,2
501-1000	47	44,3
1001-1500	19	17,9
1501-2000	2	1,9
2001-2500	3	2,8
2501 ve üzeri	3	2,8
Telefon Kullanma Süresi (Yıl)		
1-3 yıl	22	20,8
4-7 yıl	54	50,9
8 yıl ve üzeri	30	28,3
Günlük Ortalama Telefon Kullanım Süresi		
0-2 saat	14	13,2
3-4 saat	26	24,5
5-6 saat	30	28,3
7-8 saat	24	22,6
9 saat ve üzeri	12	11,3
Telefon Kullanım Amacı		
Görüşme	17	16,0
SMS/Anlık Mesaj Gönderme	47	44,3
Sosyal Ağlara Girme	28	26,4
İnternette Gezinme	7	6,6
Araştırma Yapma/Bilgi Edinme	2	1,9
Fotoğraf Çekme	2	1,9
Diğer	3	2,8

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %39,6’sı kadın, %60,4’ü erkek olup, yaş ortalaması en yüksek olan grup, 19-20 yaş aralığındadır. Öğrencilerin aylık ortalama harcamasına göre dağılımı incelendiğinde, %44,3’ünün 501-1000 TL, %30,2’sinin 0-500 TL ve %17,9’unun 1001-1500 TL aylık harcama yaptıkları görülmektedir. Bu durum öğrencilerin genel olarak düşük gelir grubunda olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin %28,3’ünün 8 yıldan daha uzun süredir mobil telefon kullandığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların ortalama 5,5 yıldır mobil telefon kullandıkları ve günlük ortalama 4,7 (saat/gün) saatlerini mobil telefonda geçirdikleri belirlenmiştir. Günlük 9 saat ve üzeri telefon kullananların oranı

ise %11,3'tür. Mobil telefon kullanım amaçları incelendiğinde; %44,3'ünün kısa mesaj ya da anlık mesaj gönderme amacıyla kullandığı belirlenmiştir. Bunu %26,4 ile sosyal ağlara girme ve %16 ile görüşme amaçlı kullanım izlemektedir. Araştırma yapma ve bilgi edinme oranının çok düşük olması dikkat çekicidir. Öğrenciler diğer seçeneğine, oyun, fotoğraf paylaşım siteleri, alışveriş vb. belirtmişlerdir.

4.2. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri

Faktör analizi yapılmadan önce, maddeler arasında kısmi korelasyon ve korelasyon matrisinin faktör analizi için uygun olup olmadığı belirlemek amacıyla her iki ölçek için Kaiser-Meyer- Olkin (KMO) katsayısı hesaplanmış ve Barlett testi yapılmıştır. Ölçeklerin yapı geçerliğini ve faktör yapısını incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi, faktörleştirme tekniği olarak da temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için, Kaiser normalleştirilmesine göre özdeğeri (Eigenvalue) 1'in üzerinde olan faktörler ölçüt alınmıştır. Ölçeklere ait faktör analizi sonuçları, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2. Ölçeklere Ait Tanımlayıcı İstatistikler ve Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları (n=106)

Ölçekler/Alt Boyutlar	KMO	X ²	A. Varyans	(α)	\bar{X}	SS
Kabul Edilme	,75	301,340	75,01	,85	3,63	1,377
Dışlanma	,75	212,019	69,73	,80	4,85	1,278
Genel Aidiyet Ölçeği	,77	651,006	67,15	,86	4,24	1,158
Bilgiye Erişememe	,76	126,701	62,69	,80	13,17	5,474
Cihazdan Yoksunluk	,79	224,268	62,57	,83	17,45	7,930
İletişimi Kaybetme	,85	311,354	60,78	,86	25,36	7,939
Çevrimiçi Olamama	,75	207,377	57,61	,81	16,11	7,332
Nomofobi Ölçeği	,83	1073,544	63,35	,89	72,09	21,271

Yapılan analizlerde, Genel Aidiyet Ölçeği için (12 madde) KMO değerinin 0,77 olduğu görülmüş, Barlett testi sonucu, ($x^2=651,006$; $p<,000$) anlamlı bulunmuştur. Ölçek maddelerinin faktör yüklerinin ,68 ile ,79 arasında değiştiği ve 12 maddenin toplam varyansın %67,15'ini oluşturan iki faktör üzerinde toplandıklarını belirlenmiştir.

Nomofobi ölçeği (20 madde) için ise KMO değeri 0,83 olarak hesaplanmış, Barlett testi sonucu, ($x^2=1073,544$; $p<,000$) anlamlı bulunmuştur. Analiz sonucunda 20 maddenin toplam varyansın % 63,35'ini oluşturan dört faktör üzerinde toplandıkları ve ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0,56 ile 0,87 arasında değiştiği belirlenmiştir. Her iki ölçekte

yer alan faktör yüklerinin 0,50'in üzerinde olması, maddelerin ölçekteki temsil edilebilirlik gücünün yeterli olduğunun göstergesi olarak değerlendirilmiştir.

Chronbach Alpha değeri genel aidiyet ölçeği için $\alpha=,86$, ölçeğin kabul edilme alt boyutu için $\alpha=,85$ ve dışlanma alt boyutu için $\alpha=,80$ olarak hesaplanmıştır. Nomofobi ölçeği için ise Chronbach Alfa değeri tüm ölçek için $\alpha=,89$, alt boyutlardan bilgiye erişememe için $\alpha=,80$, çevrim içi olamama için $\alpha=,81$, iletişime geçememe için $\alpha=,86$ ve cihazdan yoksunluk için $\alpha=,83$ olarak hesaplanmıştır. Ölçekler ve alt boyutlarının Chronbach Alpha değerlerinin ,80'nin üzerinde olması ise ölçeğin güvenilir olduğunu ve analize devam edilebileceğini göstermektedir.

Araştırmada kullanılan ölçekler ve alt boyutlarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde aidiyet duygusu ortalamasının $\bar{x}:4,24$ olduğu ve öğrencilerin aidiyet duygusunun ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Ölçeğin dışlanma alt boyutu ortalamasının ($\bar{x}:4,85$), kabul edilme ortalamasına ($\bar{x}:3,63$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin nomofobi ortalaması $\bar{x}: 72,09$ (min. 22; maks. 115) olarak hesaplanmıştır. Nomofobi skalasına göre öğrenciler orta düzeyde nomofobik davranış göstermektedir. Ayrıca, yapılan analizlerde araştırmaya katılanların %12,3'ünün yüksek, %58,5'inin orta ve %29,2'sinin düşük nomofobi düzeyine sahip olduğu gözlenmiştir. Nomofobi ölçeğinin alt boyutlarının ortalamaları ise iletişimi kaybetme ($\bar{x}: 25,36$), cihazdan yoksunluk ($\bar{x}: 17,45$), çevrimiçi olamama ($\bar{x}: 16,11$), bilgiye erişememe ($\bar{x}: 13,17$) olarak sıralanmaktadır.

4.3. Korelasyon ve Regresyon Analizleri

Korelasyon analizi yapılmadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov-Simirnov ve Shapiro-Wilk testleri yapılmıştır. Her iki test sonucuna göre, veriler normal dağılım gösterdiği ($p>,05$) için, değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyonu kullanılmıştır.

Tablo 3. Aidiyet Ölçeği ve Nomofobi Ölçeği İle Alt Boyutlarına Ait Korelasyon Analizi Sonuçları (n=106)

Değişkenler	Kabul Edilme	Dışlanma	Aidiyet Duygusu	Bilgiye Erişememe	Cihazdan Yoksunluk	İletişimi Kaybetme	Çevrimiçi Olamama
Dışlanma	,95**						
Genel Aidiyet Duygusu	,000	,88**					
Bilgiye Erişememe	,77**	,20*	-,13				
Cihazdan Yoksunluk	,064	,042	,183				
İletişimi Kaybetme	-,21*	-,25	-,18	,47*			
Çevrimiçi Olamama	,032	,012	,061	,000			
Nomofobi Ölçeği	-,19	-,19	-,15	,29**	,34**		
	,055	,055	,123	,002	,000		
	-,17	-,21*	-,16	,27**	,57**	,40**	
	,074	,033	,099	,005	,000	,000	
	-,34**	,41**	-,48**	,40**	,68**	,40**	,48**
	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000

** Korelasyon 0,01 düzeyinde anlamlıdır (2-uçlu). * Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-uçlu).

Araştırmadan elde edilen korelasyon analizi sonuçları, Tablo 3’de görülmektedir. Buna göre, genel aidiyet duygusu ($r=-,48$; $p<,01$) ve kabul edilme ($r=-,34$; $p<,01$) ile nomofobi düzeyi arasında zayıf ve zıt yönlü bir korelasyon olduğu belirlenmiştir. Aidiyet duygusu alt boyutlarından dışlanma ($r=,41$; $p<,01$) ile nomofobi arasında ise zayıf ve doğrusal bir korelasyon olduğu görülmektedir. Aidiyet duygusu ile nomofobi alt boyutlarından cihazdan yoksunluk ($r=-,18$; $p<,01$), çevrimiçi olamama ($r=-,16$; $p<,01$), iletişimi kaybetme ($r=-,15$; $p<,01$) bilgiye erişememe ($r=-,13$; $p<,01$) arasında çok zayıf ve zıt yönlü bir korelasyon olduğu göze çarpmaktadır.

Çalışmada bağımsız değişkenin (aidiyet) bağımlı değişken (nomofobi) üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4’da yer almaktadır.

Tablo 4. Aidiyet Duygusunun Nomofobi Üzerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları (n=106)

Bağımlı Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	sig.
Sabit	4,139	,249		16,617	,000
Nomofobi	-,603	,107	-,484	-5,644	,000
R= ,484	R²= ,234	Düzeltilmiş R²= ,227		F= 31,851	

Doğrusal regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, elde edilen sonucun istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($R^2 = ,234$; $p < 0,05$). Buna göre, genel aidiyet duygusunun, nomofobi varyansının %22,7'sini açıkladığı görülmektedir. Ayrıca aidiyet duygusunun nomofobiyi, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ve olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir ($\beta = -,484$; $p < ,05$). Başka bir ifade ile bireyin aidiyet duygusunun artması, nomofobi düzeyinin azalmasına yol açmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm eğitimi alan öğrencilerin aidiyet duyguları ile nomofobi düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı ve aidiyet duygusunun nomofobi düzeyini etkileyip etkilemediğinin incelendiği araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin ortalama 5,5 yıldır mobil telefon kullandığını ve günlük ortalama 4,7 saatini mobil telefonda geçirdiğini göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin aidiyet duygusu ortalamanın üzerinde olmakla birlikte, aidiyet alt boyutlarından, dışlanma duygusunu, kabul edilme duygusuna göre daha yüksek düzeydedir. Elde edilen bu sonuç, insan ilişkileri ve iletişimin yoğun olarak yaşandığı turizm sektörü açısından bir olumsuzluk olarak değerlendirilebilir. Çünkü bireyin kendini dışlanmış hissetmesi, aidiyet duygusunu azaltan bir faktördür. Bu nedenle, sosyal katılımı sağlayacak aktiviteler düzenleme, grup çalışmalarını teşvik etme, ortak değer ve inanç sistemleri geliştirmeye yönelik uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin nomofobi düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Daha önce öğrenciler üzerinde yapılan ve nomofobi düzeyinin yüksek bulunduğu araştırmalar göz önüne alındığında (Yıldırım vd., 2016; Gezgin vd., 2017; Adnan ve Gezgin; 2016; Erdem vd. 2016) elde edilen sonucun memnuniyet verici olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, öğrencilerin %12,3'ünün yüksek ve %58,5'inin orta düzeyde nomofobik olması üzerinde durulması gereken bir durumdur. Nomofobinin giderek yaygınlaşan bir olgu olduğu düşünülürse, nomofobi düzeyinin yükselmemesi ve gelecekte yaşanabilecek potansiyel riski engellemek açısından önemlidir. Sektörün ağır ve yorucu çalışma koşulları dikkate alındığında, nomofobinin yaratacağı iş-güç kaybı, dikkat dağınıklığına bağlı iş kazaları ve müşterilerle yüz yüze iletişimi aksatacak bazı olumsuz sonuçları önlemek için, mobil telefon kullanımını konusunda bilinçlendirme amacına yönelik eğitim vermek faydalı olacaktır. Ayrıca öğrencileri gün içinde farklı aktivitelere yönlendirerek, daha az mobil telefon kullanımına özendirme gerekmektedir.

Araştırma bulguları, aidiyet duygusu ile nomofobi düzeyi arasında zayıf ve zıt yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Başka bir ifade ile düşük aidiyet duygusu, nomofobi

düzenini arttırmaktadır. Aidiyet duygusunun alt boyutlarından dışlanma ile nomofobi arasındaki korelasyonun daha yüksek olması bunun en önemli kanıtlarından biridir. Aidiyet duygusu ile nomofobi alt boyutları arasındaki en yüksek korelasyon, iletişimi kaybetme ve cihazdan yoksunluk boyutları arasında gerçekleşmiştir. Daha önce yapılan benzer çalışmalarda iletişimi kaybetme alt boyutunun öne çıktığı görülmektedir (Erdem vd., 2016). Dolayısıyla iletişimi kaybetme korkusunun temelinde aidiyet gereksiniminin etkili olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Cihazdan yoksunluk ile aidiyet duygusu arasındaki ilişkinin yüksek olması ise bir yön değiştirme (yerine koyma) davranışı olarak değerlendirilmiş ve öğrencilerin doyuma ulaşmayan güdülerini mobil telefona yönlendirmesi olarak yorumlanmıştır. Doyuma ulaşmayan bu güdülerin gözleme dayalı olarak, güven, prestij, güç, statü vb. olabileceği tahmin edilmektedir. Son olarak, yapılan regresyon analizinden elde edilen bulgular, aidiyet duygusunun nomofobi düzeyinin %22,6'sını açıkladığını göstermektedir. Diğer bir ifadeyle aidiyet duygusunun azalması, nomofobi düzeyini yükseltmektedir. Dolayısıyla, gelecekte turizm sektöründe çalışmak üzere eğitilen öğrencilerin aidiyet duygularının yükseltilmesi ve nomofobik davranışlarının azaltılması için gereken önlemlerin alınması gerekmektedir.

Araştırmanın örneklem sayısının çok düşük olması, araştırmadan elde edilen verilerin genelleştirilmesini engelleyen en önemli kısıttır. Bu nedenle araştırmanın daha büyük örneklemlemler ile sınanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Araştırmanın diğer bir kısıtı ise daha önceden yapılmış benzer çalışmalara rastlanmaması nedeniyle, bulguların kıyaslama olanağının olmamasıdır. Bununla birlikte araştırmadan elde edilen bulguların önemli olduğu düşünülmekte ve gelecekteki çalışmalara öncül veri sağlaması beklenmektedir.

Aidiyet duygusu toplumsal yapı ve kültürle çok yakın ilişki göstermektedir. Ülkemizde, özellikle geleneksel aile yapısının korunuyor olması, aidiyet duygusunu yükselten önemli bir unsur olarak değerlendirilebilir. Bu açıdan bakıldığında gelecekte yapılacak araştırmaların farklı ülke ya da kültürler arasında kıyaslamaya yönelik yapılmasının aidiyet duygusu ve nomofobi ilişkisini daha iyi açıklayacağı ve ilgili yazına daha fazla katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adnan, M. ve Gezgin, D. M. (2016). Modern Çağın Yeni Fobisi: Üniversite Öğrencileri Arasında Nomofobi Prevalansı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 49, 141-158.
- Anderman, E. M. (2002). School Effects on Psychological Outcomes During Adolescence. *Journal of Educational Psychology*, 94, 795-809.
- Augner, C. ve Hacker, G. W. (2012). Associations Between Problematic Mobile Phone Use and Psychological Parameters in Young Adults. *International Journal of Public Health*, 57 (2), 437-441.
- Bahl, R.R. ve Deluliis, D. (2015). Nomophobia, (Ed.) Yan, Z., *Encyclopedia of Mobile Phone Behavior*. (3 Volumes), USA: IGI Global.
- Baumeister, R. F., ve Leary, M. R. (1995). The Need to Belong: Desire for Interpersonal Attachments As a Fundamental Human Motivation. *Psychological Bulletin*, 117 (3), 497-529.
- Bragazzi, N. L. ve Puente, D. G. (2014). A Proposal for Including Nomophobia in the New DsM-V. *Psychology Research and Behavior Management*, 7, 155-160.
- Broughton, G. (2015). *The Changing Face [Book] of Friendship, Fellowship and Formation*. St Mark's Review, 233, 74-86.
- Burucuoğlu, M. (2017). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Nomofobi Düzeyleri Üzerinde Bir Araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (2), 482-489.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *DeneySEL Desenler*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Chipuer, C. H. (2001). Dyadic Attachments and Community Connectedness: Links With Youths'loneliness Experiences. *Journal of Community Psychology*. 29 (4), 429-446.
- Chen, L., Yan, Z., Tang, W., Yang, F., Xie, X., ve He, J. (2016). Mobile Phone Addiction Levels and Negative Emotions Among Chinese Young Adults: The Mediating Role of Interpersonal Problems. *Computers in Human Behavior*, 55, 856-866.
- Choenarom, C., Williams, R. A. ve Hagerty, B.M. (2005). The Role of Sense of Belonging and Social Support on Stres and Depression in Individuals With Depression. *Archives of Psychiatric Nursing*, 19 (1), 19-29.
- Demirci, K.; Akgönül, M.; Akpınar, A. (2015). Relationship of Smartphone Use Severity With Sleep Quality, Depression, and Anxiety in University Students. *Journal of Behavioral Addictions*, 4 (2), 85-92
- Dixit S., Shukla H., Bhagwat A., Bindal A., Goyal A., Zaidi A. K., ve Shrivastava, A. (2010). A study to Evaluate Mobile Phone Dependence Among Students of A Medical

- College and Associated Hospital of Central India. *Indian Journal of Community Medicine*, 35 (2), 339–341.
- Drouin, M., Kaiser, D. ve Miller, D.A. (2015). *New Directions: Recognition and Treatment of Problematic Mobile Phone Use*, (Ed.) Rosen, L.D., Cheever, N.A. and Carrier, L.M., The Wiley Handbook of Psychology, Technology and Society, UK: John Wiley ve Sons, Ltd.
- Duru, E. (2007). Sosyal Bağlılık Ölçeği'nin Türk Kültürüne Uyarlanması. *Eğitim Araştırmaları Dergisi (EJER)*, 26, 85-94.
- Duru, E. (2008). Yalnızlığı Yordamada Sosyal Destek ve Sosyal Bağlılığın Rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24 (61), 15–24.
- Duru, E. (2015). Genel Aidiyet Ölçeğinin Psikometrik Özellikleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (44), 37-47.
- Erdem, H., Kalkın, G., Türen, U., ve Deniz, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun (Nomofobi) Akademik Başarıya Etkisi, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21 (3), 923-936.
- Gezgin, D. M., Sumuer, E., Arslan, O., ve Yıldırım, S. (2017). Nomophobia Prevalence Among Pre-service Teachers: A Case of Trakya University. *Trakya University Journal of Education Faculty*, 7 (1), 86-95.
- Gezgin, D. M., Şahin, Y. L., ve Yıldırım, S. (2017). Sosyal Ağ Kullanıcıları Arasında Nomofobi Yaygınlığının Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7 (1), 1-15.
- Güzeller, C.O. ve Coşguner, T. (2012). Development of A Problematic Mobile Phone Use Scale For Turkish Adolescents. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15 (4), 205-211.
- Hagerty, B. M., Williams, R. A. ve Oe, H. (2002). Childhood Antecedents of Adult Sense of Belonging. *Journal of Clinical Psychology*. 58 (7), 793-801.
- Hill, L. H. (2006). Sense of Belonging as Connectedness, American Indian Worldview and Mental Health. *Archives of Psychiatric Nursing*, 20 (5), 210–216.
- Jin, B., ve Park, N. (2012). Mobile Voice Communication and Loneliness: Cell Phone Use and The Social Skills Deficit Hypothesis. *New Media & Society*. 15(7), 1094-1111.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaur, A. ve Sharma, P. (2015). A Descriptive Study to Assess The Risk of Developing Nomophobia Among Students of Selected Nursing Colleges Ludhiana, Punjab. *International Journal of Psychiatric Nursing*, 1 (2), 1-6.

- King, A. K., Vidourek, A. R., Davis, B. ve McClellan, W. (2002). Increasing Self-Esteem and School Connectedness Trough A Multidimensional Mentoring Program. *Journal of School Health*. 72 (7), 294-299.
- King, A. L. S., Valena, A. M., ve Nardi, A. E. (2010). Nomophobia: The Mobile Phone in Panic Disorder With Agoraphobia – Reducing Phobias or Worsening of Dependence? *Cognitive and Behavioral Neurology*, 23 (1), 52–54.
- King, A.L.S., Valena, A.M., Silva, A.C., Baczynski, T., Carvalho, M.R. ve Nardi, A.E. (2013). Nomophobia: Dependency on Virtual Environments or Social Phobia?. *Computers in Human Behavior*, 29 (1), 140-144.
- King, A.L.S., Valena, A.M., Silva, A.C., Sancassiani, F., Machado, S. ve Nardi, A.E. (2014). Nomophobia: Impact of Cell Phone Use Interfering with Symptoms and Emotions of Individuals with Panic Disorder Compared with A Control Group. *Clinical Practice ve Epidemiology in Mental Health*, 10, 28-35.
- Lepp, A., Barkley, J.E, Sanders, G.J, Rebold, M. ve Gates, P. (2013). The Relationship Between Cell Phone Use, Physical and Sedentary Activity and Cardiorespiratory Fitness in A Sample of U.S. College Students. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10 (1), 1-9.
- Levett-Jones, T., Lathlean, J., Maguire, J. ve McMillan, M. (2007). Belongingness: A Critique of The Concept and Implications for Nursing Education. *Nurse Education Today*, 27 (3), 210–218.
- Malone, G.P., Pillow, D. R. ve Osman, A. (2012). The General Belongingness Scale (GBS): Assessing Achieved Belongingness. *Personality and Individual Differences*, 52 (3), 311–316.
- Mellor, D., Stokes, M., Firth , L., Hayashi, Y. ve Cummins, R. (2008). Need for Belonging, Relationship Satisfaction, Loneliness and Life Satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 45 (3), 213–218.
- Ming, Z., Pietikainen, S. ve Hänninen, O. (2006). Excessive Texting in Pathophysiology of First Carpometacarpal Joint Arthritis. *Pathophysiology*, 13(4), 269-270.
- Osterman, F. K. (2000). Students' Need for Belonging in The School Community. *Review of Educational Research*, 70 (3), 323-367.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E. ve Erkan, S. (2010). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul İklimine İlişkin Algılarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 213-224.

- Pavithra, M. B. ve Madhukumar, S. (2015). A Study on Nomophobia-Mobile Phone Dependence, Among Students of A Medical College in Bangalore. *National Journal of Community Medicine*, 6 (3), 340-344.
- Pourrazavi, S., Allahverdipour, H., Jafarabadi, M. A., ve Matlabi, H. (2014) A Socio-Cognitive Inquiry of Excessive Mobile Phone Use. *Asian Journal of Psychiatry* 10, 84–89.
- Reid, D.J. ve Reid, F., J., M. (2007). Text or Talk? Social Anxiety, Loneliness, and Divergent Preferences for Cell Phone Use. *CyberPsychology & Behavior*,10 (3), 424–35.
- Romano, D. M. (2004). A Self-Psychology Approach to Narcissistic Personality Disorder: A Nursing Reflection. *Perspectives in Psychiatric Care*, 40 (1), 20-28.
- Sharma, N., Sharma, P., Sharma, N. ve Wavare, R. R. (2015), Rising Concern Of Nomophobia Amongst Indian Medical Students, *International Journal of Research in Medical Sciences*, 3 (3), 705-707.
- Şar, A.H. (2013). Examination of Loneliness and Mobil Phone Addiction Problem Observed in Teenagers from The Some Variables. *International Journal of Social Science*, 6 (2), 1207-1220.
- Thomé, S., Harenstam A. ve Hagberg, M. (2011). Mobile Phone Use and Stress, Sleep Disturbances and Symptoms of Depression Among Young Adults: A Prospective Cohort Study. *BMC Public Health*, 66, 1-11.
- Takao, M., Takahashi, S., ve Kitamura, M. (2009). Addictive Personality and Problematic Mobile Phone Use. *CyberPsychology & Behavior*, 12 (5), 501-507.
- Tamura, H., Nishida, T., Tsuji, A. ve Sakakibara, H. (2017). Association Between Excessive Use of Mobile Phone and Insomnia and Depression Among Japanese Adolescents. *International Journal of Environmental Reseach and Public Health*, 14 (7), 1-11.
- Tan, Ç., Pamuk, M. ve Dönder, A. (2013). Loneliness and Mobile Phone, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 103 (2013), 606-611.
- Tavolacci, M. P., Meyrignac, G., Richard, L., Dechelotte, P. ve Ladner, J. (2015). Problematic Use Of Mobile Phone and Nomophobia Among French College Students: Marie-Pierre Tavolacci. *The European Journal of Public Health*, 25(suppl_3). <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckv172.088>.
- Wei, R. ve Lo, V. H. (2006). Staying Connected While on The Move: Cell Phone Use and Social Connectedness. *New Media & Society*, 8(1), 53-72.
- Yaacob, S., Juhari, R., Talib, M., ve Uba, I. (2009). Loneliness, Stress, Self Esteem And Depression Among Malaysian Adolescents. *Jurnal Kemanusiaan Bil. 14*, 7 (2), 85-95.

- Yen, C., Tang, T., Yen, J., Lin, H., Huang, C. ve Liu, S. (2009). Symptoms of Problematic Cellular Phone Use, Functional Impairment and Its Association with Depression Among Adolescents in Southern Taiwan. *Journal of Adolescence*, 32 (4), 863-873.
- Yıldırım, Ç., Sumuer, E., Adnan, M., Yıldırım, S. (2016). A Growing Fear: Prevalence of Nomophobia Among Turkish College Students, *Information Development*, 32 (5), 1322-1331.
- Zarghami, M., Khalilian, A., Setareh, J. ve Salehpour, G. (2015). The Impact Of Using Cell Phones After Light-Out on Sleep Quality, Headache, Tiredness, and Distractibility Among Students of A University in North of Iran. *Iranian Journal Of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 9 (4). doi: 10.17795/ijpbs-2010.